

Barnombudsmannens verksamhetsplan för år 2022

Trygghet och barnets rättigheter

Barnombudsmannens uppgifter

Barnombudsmannen säkerställer att barnens ställning och rättigheter beaktas i lagstiftningen och i det samhälleliga beslutsfattandet. Ombudsmannen bedömer och främjar genomförandet av barnets rättigheter i Finland och för ett perspektiv på barnets rättigheter till beslutsfattandet och samhällsdebatten. Barnombudsmannen bygger tillsammans med andra aktörer upp ett samhälle som är bra och rättvist för barnen. Arbetet bygger på FN:s konvention om barnets rättigheter (FördrS 59–60/1991).

Barnombudsmannen är en självständig och oberoende statlig myndighet som styrs av lagen om barnombudsmannen (1221/2004) och statsrådets förordning om barnombudsmannen (274/2005). Administrativt arbetar barnombudsmannen i anslutning till justitieministeriet. Vid upprättandet av denna verksamhetsplan arbetar en administrativ assistent, en specialforskare, en jurist och en överinspektör samt en visstidsanställd jurist och planerare vid barnombudsmannens byrå tillsammans med barnombudsmannen. Alla anställda vid barnombudsmannens byrå har en viktig roll i främjandet av barnets rättigheter.

Barnombudsmannen upprättar en årlig verksamhetsplan och avger den till statsrådet (3 § i lagen om barnombudsmannen och 4 § i förordningen om barnombudsmannen). I denna verksamhetsplan beskrivs inledningsvis det prioriterade området för 2022. I utarbetandet av det prioriterade området har man använt resultaten från Sitras framtidsbarometer¹ och megatrenderarbete², rapporten Barnets tid³ på vilken barnstrategin grundar sig på, ministeriernas kanslichefers rapport Mahdollisuudet Suomelle⁴, (Möjligheterna för Finland) utgiven av statsrådet, en verksamhetsmiljöanalys av justitieministeriets förvaltningsområde samt observationer vid barnombudsmannens byrå under årens lopp⁵.

¹ Dufva, M., Laine, P., Lähdemäki-Pekkinen, J., Parkkonen, P. & Vataja, K. (2019). Tulevaisuusbarometri 2019 (Framtidsbarometern 2019). Millaisena suomalaiset näkevät tulevaisuuden? (Hur upplever finländarna framtiden?) Sitra. Tillgänglig (på finska) på adressen: <https://media.sitra.fi/2019/02/28132718/sitraselvityksiataulevaisuusbarometriverkkoon.pdf>

² <https://www.sitra.fi/sv/%C3%A4mnen/megatrender/>

³ Barnets tid: Arbetet för en nationell barnstrategi 2040. Statsrådets publikationer 4/2019. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-699-7>

⁴ Mahdollisuudet Suomelle (Möjligheterna för Finland). Statsrådets publikationer 1/2019. Tillgänglig (på finska) på adressen: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-688-1>

⁵ <https://lapsiasia.fi/sv/arsbocker-och-sammanställningar>

Barnombudsmannens arbete har i denna verksamhetsplan delats in i tre helheter. Barnombudsmannen 1. bedömer tillgodoseendet av barnets rättigheter; 2. följer upp, producerar och förmedlar information om barnets rättigheter och 3. skapar nätverk och kontakter mellan olika aktörer.

FIGUR 1. Barnombudsmannens uppgifter och arbetsmetoder

Barnombudsmannens fokusområde år 2022: Trygghet och barnets rättigheter

Barn har rätt till särskilt skydd. Konventionsstaterna ska sörja för flera faktorer som påverkar säkerheten av barns uppväxtmiljö. Trygghet är ett mångfacetterat fenomen som förknippas såväl till den bebyggda miljön, samhälleliga strukturer, mellanmännsliga relationer som till individernas erfarenhetsvärld. Även om det finländska samhället har kontinuerligt utvecklats och blivit säkrare för barn, utsätts många barn fortfarande för våld och olyckor som skulle kunna förebyggas. Särskilt våld inom familjen, trafiken och vattendragen samt den digitala miljön utgör säkerhetsrisker för barn. Klimatförändringen orsakar ångest och känslor av otrygghet för barn. Covid-19-pandemin har påmint oss om att smittsamma sjukdomar också utgör ett hot mot barnens säkerhet.

Samhällets säkerhet är nära kopplad till den säkerhets- och samhällspolitik som det bedriver. Samhällets säkerhet påverkas av så gott som alla samhällsstrukturer från planläggningen till olika organisationer. Den strukturella säkerheten kan förbättras genom att satsa på bostadsområdena och infrastrukturen samt med en förtroendeingivande nationell och internationell säkerhetspolitik. Den sociala tryggheten kan förbättras genom att sörja för familjernas utkomst och tjänster, genom att förebygga konflikter i parförhållanden samt genom att förebygga brott.

Den upplevda tryggheten har kopplingar med nära relationer, de fenomen man möter i sin livsmiljö och de vardagliga upplevelserna. Känslan av trygghet utvecklas redan under barndomen, men den kan stärkas eller försvagas under hela livet. Den upplevda tryggheten kan förstärkas genom att skapa samhällsstrukturer som stödjer den. Under senare år har åtgärder som främjar närsamfundens sammanhållning och närdemokrati betonats i samhällspolitiken och forskningen. Man har konstaterat att medborgarnas delaktighet och gemensamma aktiviteter förebygger brott och ökar trygghetskänslan. Dylik gemenskap kan stödja även barns trygghet.

Tryggheten upplevs väldigt personligt och hur den byggs upp är en individuell process. Otrygghet och rädsla upplevs också personligt. Professor Hille Koskela har sagt att rädsla inte är något som är antingen rationellt eller irrationellt. Rädsla kan vara förståelig ur flera olika synpunkter, och rädsla är ett problem för den som upplever rädsla oberoende av dess förhållande till den beräknade risken (Koskela 2009, 89). Otrygghet som barn upplever har

undersökts relativt litet. I Barnbarometern 2020 frågade man sexåriga barn om de ibland känner sig rädda. 82 procent av barnen svarade jakande på frågan. Den vanligaste orsaken till rädsla var mörker (28 %). Man tar dock sällan hänsyn till barnens åsikter när man till exempel planerar belysningen av städer och tätorter.

Säkerhet och främjande av säkerheten är dock inte bara en fråga för närsamfunden, utan hoten mot säkerheten är allt oftare globala. Det instabila världspolitiska läget, klimatändringen, befolkningsutvecklingen och pandemier skapar global otrygghet och instabilitet. En stark migration riktas mot Europa. Barn och unga från instabila förhållanden kommer till vårt land. Barn och ungas livsmiljö har också utvidgats till den virtuella världen vars hot inte går att kontrollera. Genom digitala medier kan barn bli utsatta för opassande material och mobbning, men digitaliseringen ger också barnen nya möjligheter till socialisering och självuttryck.

Under 2022 kommer barnombudsmannen att effektivisera sitt arbete kring säkerhetsfrågor. I Barnbarometern och under möten med Unga rådgivare kommer man att utreda faktorer som påverkar den upplevda tryggheten bland barn och unga. Barnombudsmannens byrå kommer att stärka samarbetet med polisen, rådet för brottsförebyggande och inrikesministeriet samt främja bland annat genomförandeplanen för Europarådets konvention om skydd för barn mot sexuell exploatering och sexuella övergrepp, dvs. Lanzarotekonventionen, tillsammans med olika aktörer. Ombudsmannen kommer också att delta aktivt i totalreformen av den sociala tryggheten och påminna om frågor som gäller sammanpassning av arbete och familjeliv.

Mål: Trygg livsmiljö för alla barn och unga.

Barnombudsmannen bedömer tillgodo-seendet av barnets rättigheter

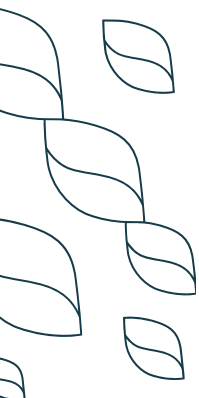
I sitt uppdrag ska barnombudsmannen bedöma hur barnens intressen och rättigheter omsätts i praktiken, bevaka lagstiftningen och det samhälleliga beslutsfattandet samt bedöma deras effekter för barns välfärd. Barnombudsmannen ska genom initiativ, råd och anvisningar påverka det samhälleliga beslutsfattandet i frågor som gäller barn och driva på att barnens intressen tillvaratas i samhället (2 § i lagen om barnombudsmannen).

Utlåtanden

Att upprätta utlåtanden om regeringens mest centrala propositioner, myndighetspromemorior och myndighetsutredningar är en väsentlig del av barnombudsmannens bedömningsuppdrag. Byrån följer regeringens författningsberedning och ger vid behov även utlåtanden om regeringspropositioner som man inte ombetts ge ett utlåtande om. Ombudsmannen följer antalet begärda och utfärdade utlåtanden samt satsar på utlåtandenas kvalitet och att de grundar sig på forskning. Effekterna av utlåtandena bedöms genom att följa upp deras inverkan på regeringspropositioner, utskottsbetänkanden och riksdagsbeslut.

Initiativ och ställningstaganden

Barnombudsmannen följer beslutsfattandet med koppling till barn och unga, samhällsdebatten och aktuella fenomen i medborgarsamhället. Ombudsmannen har också en viktig roll i att upptäcka och lyfta fram problem kring de mänskliga rättigheterna. Vid behov lägger barnombudsmannen fram initiativ till olika instanser för att fästa aktörernas uppmärksamhet vid missförhållanden som hänför sig till barnets rättigheter eller sträva efter att främja förändring. Barnombudsmannen upprättar ställningstaganden om aktuella teman som hänför sig till barns välfärd och rättigheter – vid behov i samarbete med andra aktörer. Effektiviteten av initiativen och ställningstagandena bedöms genom att följa upp den samhällsdebatt som väckts om frågan med hjälp av medieuppföljningsanalyser samt genom att bedöma den förverkligade förändringen i de framlagda frågorna.

Årsberättelse och verksamhetsplan

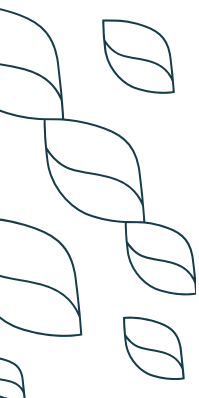
Barnombudsmannen avger varje år en berättelse om sitt verksamhetsområde till statsrådet. Årsberättelsen innehåller en bedömning av tillgodoseendet av barnens rättigheter och utvecklingen inom barnens välfärd och levnadsförhållanden samt brister som upptäckts i lagstiftningen. Årsberättelsen lämnas till statsrådet före utgången av mars. I den årliga verksamhetsplanen (detta dokument) beskrivs de prioriterade områdena för året i fråga och deras relation till verksamheten inom de olika förvaltningsområdena. Verksamhetsplanen lämnas till statsrådet.

Berättelse till riksdagen

Vart fjärde år lämnar barnombudsmannen en berättelse om sitt verksamhetsområde till riksdagen. Den senaste berättelsen till riksdagen publicerades 2018. Planeringen av berättelsen år 2022 har inletts 2020 och manuskriptet blev färdigt i oktober 2021. Berättelsen ger en översikt över barns välfärd och aktuella fenomen, den finska lagstiftningens överensstämmelse med FN:s konvention om barnets rättigheter, arbetet med den nationella barnstrategin samt barn och ungas ställning som rådgivare till barnombudsmannen. Till stöd av detta arbete har det funnits en tillsvidareanställd jurist vid barnombudsmannens byrå under 2021, och anställningsförhållandet kommer att förlängas under 2022.

Rapport till FN:s kommitté för barnets rättigheter

I juli 2019 lämnade finska staten till FN:s kommitté för barnets rättigheter den periodiska rapport som förutsätts i FN:s konvention om barnets rättigheter. Barnombudsmannen bereder en så kallad parallellrapport till kommittén om verkställigheten av konventionen i Finland. Effektiviteten av parallellrapporten bedöms genom att granska de konklusioner som FN:s kommitté för barnets rättigheter har lämnat till finska staten. Beredningen av parallellrapporten har inletts redan under 2020, men kommittén har senarelagt dess behandlingen upprepade gånger på grund av pandemin. När denna verksamhetsplan skrivs är tidpunkten för behandlingen av parallellrapporten inte känd. Den visstidsanställda juristen hjälper till med beredningen av parallellrapporten.

Barnombudsmannen följer upp, producerar och förmedlar information om barnets rättigheter

I sitt uppdrag ska barnombudsmannen följa upp levnadsförhållandena för barn och unga. Barnombudsmannen ska genom initiativ, råd och anvisningar påverka det samhälleliga beslutsfattandet i frågor som gäller barn och driva på att barnens intressen tillvaratas i samhället. Barnombudsmannen ska upprätthålla kontakter med barn och ungdomar och förmedla deras synpunkter till beslutsfattarna samt förmedla information om barnfrågor till barn, till människor som arbetar med barn, till myndigheter och till allmänheten (2 § i lagen om barnombudsmannen).

Uppföljning av och deltagande i samhällsdebatten

Barnombudsmannen följer samhällsdebatten med koppling till barn och unga och aktuella fenomen i medborgarsamhället. I uppföljningsuppgiften utnyttjar man medier, samarbete med intressentgrupperna, medborgarkontakter samt samtal med barn och unga på olika sätt. Barnombudsmannen har rätt att av övriga myndigheter utan avgift få information som är nödvändig för utförandet av barnombudsmannens uppgifter, om inte något annat följer av sekretessregler. Barnombudsmannen följer även samhällsdebatten om sin egen verksamhet och hur välkänt barnombudsmannens arbete är med så kallade anseendeenkäter. Under 2022 genomförs en anseendeenkät hos barn och unga.

Kommunikation i barnombudsmannens verksamhet

Under 2021 stärktes barnombudsmannens byrås kommunikationer med en kommunikationsexpert vars uppgift är att planera byråns kommunikationer på kort och lång sikt, att främja kommunikationer om barnets rättigheter samt att stärka byråns kommunikativa färdigheter. Kommunikationsexperten upprätthåller nätverk med kommunikationen av särskilda ombudsmän, ministerier, ämbetsverk och övriga intressentgrupper.

Under 2021 har den nationella kommunikationsstrategin för barnets rättigheter färdigställts. I samband med detta strävar man efter att åstadkomma ett mer funktionellt koncept för kommunikationer om barnets rättigheter till barn och unga. Det nationella kommunikationsnätverket om barnets rättigheter har koordinerats av barnombudsmannen och Centralförbundet för Barnskydd. Under 2022 strävar man efter att slutligen förtydliga finansieringsstrukturen för kommunikationsnätverket tillsammans med undervisnings- och kulturministeriet

och koppla den nationella kommunikationen till verkställigheten av den nationella barnstrategin. Barnombudsmannen deltar aktivt också i kampanjen och evenemangen och för veckan för barnets rättigheter.

Barnombudsmannens byrå stärker sina dagliga kommunikationer såväl på sin webbplats och på sociala medier som i medier. Byrån satsar på flerspråkiga kommunikationer. Ett utvecklingsobjekt är den redan föråldrade webbplatsen för barn där man berättar om barnets rättigheter på ett barnvänligt sätt. I samarbete med webbplatsen Lapsenoikeudet.fi strävar man efter att hitta en lösning för placeringen av och innehållet på barnens sidor.

Barnbarometern

Barnbarometern är barnombudsmannens centrala arbetsredskap för att kartlägga erfarenheterna av små barn. Barometern baseras på en intervjuundersökning med 6-åriga barn i enkätformat och är unik i sitt slag i hela världen. Barnbarometern har genomförts tre gånger. Man har utrett barns erfarenheter av förtroende (2016) och barnens fritid och samtidigt testat två olika metoder – intervjuer per telefon och i samband med besök (2018) samt utrett barns åsikter om ett gott liv (2020). I Barnbarometern 2022 kommer man att utreda barns åsikter om trygghet.

Unga rådgivare

Unga rådgivare har fungerat som stöd till barnombudsmannen sedan 2010. Arbetsmetoden har förändrats under årens lopp och under de senaste åren tagit formen av en metod för insamling av information där man söker sig till barnen för att undersöka ett tema som är föremål för granskning och intresse vid en viss tidpunkt. Verksamhetsmodellen Unga rådgivare fortsätter med möten med olika grupper av barn och unga samt med vidareutveckling av verksamhetsmodellen. Årligen anordnas 4–6 träffar. Huvudsyftet för träffarna förblir det samma, att lyssna på barn och unga, deras erfarenheter och åsikter. Vid behov hörs intressentgrupperna om vilka barngrupper barnombudsmannen bör träffa. Årligen anordnas åtminstone en träff med barn under skolåldern.

Om temat för år 2022 anordnas träffar med barn på förskoleenheter, högstadiet och yrkeskolor redan under hösten 2021. Temat för träffarna är trygghet i vardagsmiljöer. Under 2022 fortsätter man med träffar med trygghetstemat, och i slutet av året anordnas träffar som hänför sig till temat för år 2023. Vid behov kan träffar även anordnas på enskilda aktuella

eller i övrigt viktiga teman. Träffarna med Unga rådgivare genomförs som kvalitativa gruppintervjuundersökningar som planeras med noga iakttagande av forskningsetik. Huvudprincipen för träffarna är att barn och unga berättar om sitt liv och de vuxna lyssnar och antecknar.

Som en ny verksamhetsmodell från och med år 2020 har man utvecklat team som består av Unga rådgivare. Till dessa team söker man särskilt barn och unga i sårbar ställning som inte alltid blir hörda vid beslutsfattandet eller som i regel inte deltar i påverkansverksamhet. Ett team kan bestå av en skolklass, en grupp inom småbarnspedagogiken eller en hobbygrupp. Ett team kommer att ha 3–8 möten.

Teamens viktigaste uppgift är att berätta för barnombudsmannen om sina erfarenheter och åsikter om frågor som är aktuella och viktiga för teammedlemmarna barnombudsmannen så att de kan förmedlas till beslutsfattarna. På motsvarande sätt kan beslutsfattarna via barnombudsmannen be teamen om åsikter i olika frågor som rör barn och unga. Vid genomförandet kommer man att beakta barn och ungas önskemål och behov samt andra etiska synpunkter och utnyttja metoder som innefattar aktiviteter och lek. Teamen fungerar alltså som rådgivare för både barnombudsmannen och beslutsfattarna. Dessutom kan teamen hjälpa barnombudsmannen att utveckla sin egen verksamhet. Teamverksamheten inleds på försök under 2022 och blir en del av byråns kontinuerliga verksamhet. Dess effektivitet bedöms utifrån hur bra barnens åsikter förmedlas och kan utnyttjas samt utifrån barnens och beslutsfattarnas erfarenheter.

Innehåll från träffarna med Unga rådgivare och teamen används i byråns publikationer, utlåtanden, ställningstaganden, initiativ och utredningar. Därför fäster man uppmärksamhet vid att samtalen spelas in och materialet analyseras noga. Promemoriorna om träffarna skickas till deltagarna för bedömning, varefter de enligt prövning publiceras. Verksamhetens effektivitet bedöms utifrån informationens användbarhet och synlighet samt utifrån barnens egen bedömning.

Undersökningar och utredningar

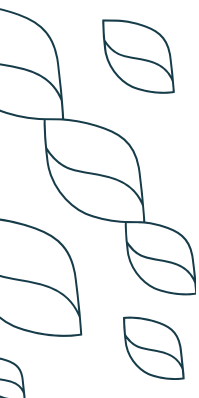
Barnombudsmannen publicerar årligen utredningar med fokus på forskning med koppling till det årliga prioriterade området och andra viktiga teman. Utredningarna sammanställer forskningsrön om barn i anslutning till olika teman, producerar ny information ur barnens perspektiv och fungerar således som ett redskap för att följa upp barns välfärd. I

utredningarna kan man fördjupa kunskapen om något fenomen eller missförhållande i barn och ungas liv. Det väsentliga är att föra fram barn och ungas åsikter om en fråga eller ett fenomen som det saknas tillräcklig tidigare forskning om. Utredningar kan samtidigt inspirera till mer omfattande forskning, om det konstateras att det finns behov för det. Utredningar genomförs både på egen hand och i samarbete med intressentgrupper och forskare.

Under 2022 är avsikten att publicera fyra utredningar: utredning som planerades redan år 2021 i samarbete med Skärgårdsdelegationen och Landsbygdspolitiska rådet om hur utglesningen av grundskolenätverket påverkar rättigheterna av barn på landsbygden och i skärgården. Utredningen genomförs av Nationella centret för utbildningsutvärdering (NCU). Dessutom är avsikten att upprepa utredningen från 2008 om välfärden av samiska barn och tillgodoseendet av deras rättigheter samt utredningen från 2009 om välfärden av romska barn och tillgodoseendet av deras rättigheter. Den fjärde utredningen under planering är en upprepning av enkätundersökningen från 2012 där man utredde barnens erfarenheter av kommunala tjänster. Effektiviteten av dessa utredningar bedöms utifrån responsen, användbarheten och synligheten.

Rundabordssamtal

Rundabordssamtal anordnas om aktuella teman när man behöver nya perspektiv, expertkunskap och möten med olika aktörer. Samtalen är tillställningar dit man strävar efter att bjuda in många olika aktörer – såväl personer som upplever fenomenet i sin vardag och personer som arbetar med fenomenet såsom forskare och andra sakkunniga. Barnombudsmannen fungerar vid dessa samtal som en självständig, oberoende och opartisk sammankallare. Om samtalen upprättas promemorior som skickas till deltagarna, publiceras på barnombudsmannens webbplats och används i byråns påverkansarbete. Resultaten kan också lyftas till offentlig debatt i form av ett meddelande eller ett ställningstagande. I ombudsmannens arbete följs effekterna av samtalet upp och vid behov arrangeras ett uppföljande samtal, även om det egentliga fortsatta arbetet vanligtvis utförs av de olika deltagarna i samtalet. Under 2022 har temana för rundabordssamtalen koppling till årets prioriterade område – tryggheten och barnets rättigheter.

Allmänna kommentarer från kommittén för barnets rättigheter

Under året fortsätter man att översätta allmänna kommentarer från FN:s kommitté för barnets rättigheter till finska och den till vissa delar redan föråldrade terminologin i de redan publicerade översättningarna kommer att uppdateras. De allmänna kommentarerna granskar och fördjupar föreskrifterna i konventionen om barnets rättigheter och ger anvisningar för genomförande. Information om innehållet i de allmänna kommentarerna förmedlas till intressentgrupperna och den breda allmänheten. Effektiviteten av översättningsverksamheten främjas genom att referera till existensen av och innehållet i de allmänna kommentarerna i utlåtanden, initiativ, ställningstaganden och vid olika tillställningar samt genom att följa upp deras förekomst vid beslutsfattandet och i samhällsdebatten samt genom att informera om nya allmänna kommentarer på barnombudsmannens kommunikationskanaler. Under 2022 kommer man att främja kommunikationerna om de allmänna kommentarerna så att de blir lättlästa och barnvänliga.

Föreläsningar och utbildning i anslutning till konventionen om barnets rättigheter

Barnombudsmannens lagstadgade uppgift är att genom råd och anvisningar främja det samhälleliga beslutsfattandet och driva på att barnens rättigheter tillgodoses i samhället. Barnombudsmannen bjuds ofta in som talare vid olika tillställningar. Tillställningarnas betydelse övervägs noga och i samband med inlägg under tillställningarna värnar man om utbildningsperspektivet. I samband med varje inlägg förmedlas information om barnets rättigheter, arbetet som utförs av FN:s kommitté för barnets rättigheter och exempelvis innehållet i de allmänna kommentarerna, situationen för barns välfärd, redskap för uppföljning av välfärden (till exempel nationella indikatorer för barns välfärd) och förslag för att förbättra förhållandena. Av framträdandena upprättar och sparar man nedskrivna tal och/eller diabolbilder för framtida bruk.

Barnombudsmannens byrå arrangerar årligen en utbildningsdag för myndigheterna inom centralförvaltningen och andra målgrupper om konventionen om barnets rättigheter och dess genomförande. Under 2022 fortsätter man utveckla utbildningen tillsammans med det nationella barnstrategiarbetet och Självständighetsjubileets barnstiftelse ITLA. Effektiviteten av föreläsningarna och utbildningen bedöms utifrån mottagen respons.

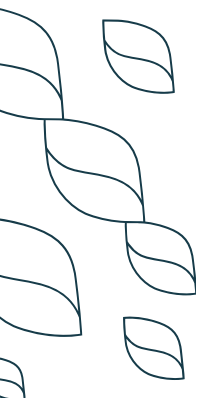
Nationella indikatorer om barns välfärd

Barnombudsmannens byrå har tidigare aktivt deltagit i utvecklingen av nationella indikatorer om barns välfärd som samlats i statistik- och indikatorbank SOTKANET som upprätthålls av Institutet för hälsa och välfärd. Olika indikatorer finns även på Statistikcentralen, webbplatserna av fristående ämbetsverk och ITLA:s nya databank (på finska) Itlasto. Indikatorerna används i byråns arbete, utlåtanden, ställningstaganden, initiativ, presentationer, utbildning och utredningar. Utöver detta presenteras vid olika utbildningstillfällen och besök forskningsrön om barn och unga och var man kan hitta forskningsrön. Vid byrån följer man aktivt aktuell forskning om barn och unga och inom ramen för arbetstiden försöker man ordna tid för detta. Under 2022 kommer man att delta i arbetsgrupper med Institutet för hälsa och välfärd, ITLA och övriga aktörer där man utvecklar indikatorerna och metoderna att utnyttja forskningsrön om barn. Man kommer att särskilt satsa på ITLA:s nya projekt Tietoväylä och Itlasto.

Medborgarkontakter

Barnombudsmannen tar årligen emot 400–700 kontakter av medborgare och också av yrkespersoner som arbetar med barn om olika frågor som rör barn. Enligt lagen har barnombudsmannen inte behörighet att ta ställning till frågor som rör enskilda barn eller familjer eller ingripa i andra myndigheters verksamhet i enskilda ärenden. I enlighet med förvaltningslagen hänvisar barnombudsmannen vid behov medborgare som tagit kontakt till rätt myndighetsinstans.

Antalet medborgarkontakter har ökat något under 2021. Medborgarkontakter används i påverkansarbetet, eftersom information om aktuella fenomen i barnens värld är värdefull för barnombudsmannen. Avsikten är att så fort som möjligt styra medborgarna till de rätta instanserna. Byrån utvecklar också sina kommunikationer till stöd av handledningen. Byrån statistikför medborgarkontakterna på allmän nivå och använder perspektiv inhämtade från dessa i sitt eget arbete och i samarbetet med andra myndigheter.

Barnombudsmannen skapar nätverk och kontakter mellan olika aktörer

Barnombudsmannen har till uppgift att utveckla former för samarbete mellan olika aktörer (2 § i lagen om barnombudsmannen).

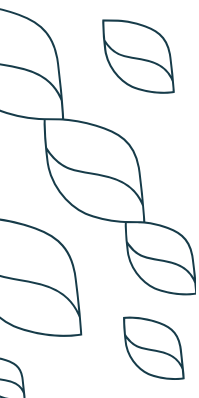
Barnombudsmannadelegationen

Om barnombudsmannadelegationen stadgas i lagen om barnombudsmannen (1221/2014) och i statsrådets förordning om barnombudsmannen (274/2005). Enligt 4 § i lagen är delegationens uppgift att bistå barnombudsmannen i att främja barns ställning och rättigheter samt myndighetssamarbetet i dessa frågor. Enligt 5 § i förordningen tillsätter statsrådet barnombudsmannadelegationen på förslag av barnombudsmannen för högst fem år åt gången. Delegationen har en ordförande, en vice ordförande och högst 14 andra medlemmar, som var och en har en personlig suppleant.

Den nuvarande barnombudsmannadelegationens verksamhetsperiod är 1.11.2019–31.10.2024. Barnombudsmannen är ordförande för delegationen, specialforskaren är vice-ordförande och överinspektören sekreterare. Barnombudsmannadelegationen sammanträder i regel fyra gånger per år. Under 2022 kommer en nätverksarbetsgrupp som följer den nationella barnstrategin och dess genomförande att inleda sitt arbete som en arbetsgrupp inom barnombudsmannadelegationen.

Arbete med intressentgrupper

Barnombudsmannens intressentgrupper omfattar andra myndigheter, kommuner, landskap, forskare, organisationer, religiösa samfund, företag och andra aktörer och sakkunniga inom barnpolitik. Barnombudsmannen samarbetar med intressentgrupperna genom att träffa dem och genom att delta i olika tillställningar. Även långsiktigt deltagande i olika strategiskt viktiga kommittéer, arbetsgrupper och styrgrupper är en viktig del av barnombudsmannens byrås arbete. Under 2022 förstärks samarbetet ytterligare särskilt med nationella aktörer, såsom diskrimineringsombudsmannen, jämställdhetsombudsmannen, den nationella barnstrategin och ITLA.

Internationella kontakter

Barnombudsmannen deltar i internationellt samarbete för att främja barnets rättigheter. Under 2022 kommer man att fortsätta i synnerhet det nordiska samarbetet med barnombudsmännen på Åland, Färöarna och Grönland, Island, i Sverige, Norge och Danmark.

Barnombudsmannens byrå fortsätter vara medlem i nätverket *European Network of Ombudspersons for Children (ENOC)*. Nätverket ordnar bland annat en konferens och årsmöte under hösten samt ett seminarium inför årsmötet och konferensen under våren.

Under 2022 lämnar barnombudsmannens byrå till FN:s kommitté för barnets rättigheter en parallellrapport till Finlands landsrapport om konventionen om barnets rättigheter, som skickades till kommittén i juli 2019. Barnombudsmannens byrå följer kommitténs arbete, översätter dess publicerade allmänna kommentarer till finska och deltar i kommitténs aktualitetsdagar.

Barnombudsmannens byrå följer dessutom arbetet med strategin för barnets rättigheter vid Europarådet och arbetet av samordnaren av barnets rättigheter vid Europeiska kommissionen.

Veckan för barnets rättigheter

Konventionen om barnets rättigheter godkändes av FN:s generalförsamling 20.11.1989. Tidpunkten har etablerats som en temavecka för tillställningar och evenemang som påminner om barnets rättigheter samt en nationell flaggdag. Barnombudsmannen deltar i evenemangen under veckan i samarbete med olika aktörer.

Besök

Barnombudsmannen besöker på inbjudan olika kommuner, skolor, daghem och andra organisationer för att träffa barn och unga i deras vardag. I samband med besöken berättar ombudsmannen om barnets rättigheter, samlar in information om barns erfarenheter och åsikter samt observationer om yrkespersoners och föräldrars åsikter. Dessa kan användas i byråns lagstadgade arbete, såsom utlåtanden, initiativ, ställningstaganden och utredningar. Barnombudsmannens besök är inte gransknings- eller tillsynsbesök.

Omsorg om personalens välmående

Personal

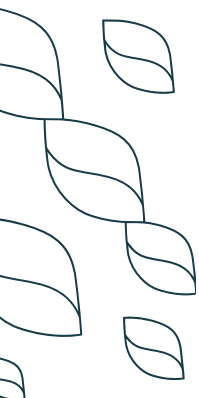
Vid barnombudsmannens byrå arbetar utöver barnombudsmannen en specialforskare, en administrativ assistent, en jurist, en kommunikationsexpert och en överinspektör (6 årsverken) samt en visstidsanställd jurist (1 årsverke) och en planerare (0,6 årsverke). Byrån tar varje år emot 1–2 högskolepraktikanter.

Personalens välmående

Barnombudsmannens byrå har ett giltigt arbetarskyddsprogram och en arbetarskyddsfullmäktig har utnämnts för byrån. Under verksamhetsåret 2022 anordnas utbildning i första hjälpen. Dessutom har byrån utarbetat anvisningar för att förhindra och hantera trakasserier och annat osakligt bemötande.

Målet för femårsstrategin är att personalen vid barnombudsmannens byrå har en bra psykisk, fysisk, etisk och social funktionsförmåga, att kompetensutvecklingen är fortlöpande, arbetsfördelningen tydlig och ändamålsenlig, arbetsgemenskapen trygg och stödjer dess medlemmar samt att delaktigheten är stark.

För att uppnå målen fortsätter man med arbetsledning, stärker gemenskapen och det ömsesidiga förtroendet och skapar tillsammans olika sätt för rekreation och för att stärka den sociala sammanhållningen. Varje anställd får påverka innehållet av sitt eget arbete och de gemensamma frågorna. Vid byrån främjar man flexibelt sammanpassningen av arbetet och familjelivet. De anställdas kompetens stärks genom att dela kunskaper och färdigheter internt och med externa samarbetspartner. Dessutom stöder man kontinuerligt lärande och fortbildning uppmuntras med en separat ersättning. Personalens välmående och hur väl ledningen har lyckats följs upp med CAF- och VMBaro-enkäten och dessutom uppmuntras personalen till ständig dialog med chefen. Byrån utnyttjar företagshälsovårdstjänster. Barnombudsmannens byrå finns i Jyväskylä på adressen Vapaudenkatu 58 A och i Helsingfors på adressen Bangårdsgatan 9.

Ekonomi

Löner, dvs. personalkostnader + socialskydd	435 230
Övriga verksamhetsutgifter	175 000
Hyror	55 000
Sammanlagt	665 230 €

Jyväskylä 22.10.2021

Elina Pekkarinen
Barnombudsmannen

Pirkko-Liisa Rautio
Administrativ assistent

